
STRUKTURA E TË DHËNAVE PËR GJENDJEN E KOLEKSIONEVE

TË DHËNAT PËR GJENDJEN E KOLEKSIONEVE BAZUAR NË STANDARD

Sipas standardit ISO ISO/TC46/SC9-N34 të dt. 15.03.1989 të dhënat për koleksionet janë të klasifikuara në tri nivele:

- **Niveli 1** në mënyrë unike përcakton njësinë bibliografike dhe institucionin që posedon njësinë bibliografike,
- **Niveli 2** përfshinë të dhënat e nivelit të mëparshëm, datën e raportimit për gjendjen e koleksioneve dhe fushën e përshkrimit të përgjithshëm (llojin e njësisë, formën fizike, plotësinë, rregullsinë, ruajtjen),
- **Niveli 3** përfshinë të dhënat e nivelit të mëparshëm dhe fushën e madhësisë së të dhënave për gjendjen e koleksioneve (emrin e njësisë, madhësinë, numërtimin, kronologjinë dhe shënimet) në formën përmbledhëse.

Bazuar në standardin ANSI Z39.44-1986 (ISSN 8756-0860) ekziston edhe niveli i katërt, i cili përfshin të dhënat e njëjta sikurse niveli 3 ISO, mirëpo në formë më të detajuar.

Struktura e të dhënave për gjendjen e koleksioneve deri në nivelin e tretë e mbështetë ndërtimin e *COBISS+*, ndërsa për automatizimin e huazimit dhe evidencat e brendshme janë të nevojshme të dhënat e detajuara, të cilat i përkasin një monografie të veçantë apo një viti të veçantë të një seriali.

Për shkak se identifikimi i njësisë bibliografike në nivelin e parë është bërë në procesin e katalogimit të përbashkët me ndihmën e ISBN-së, ISSN-së, titullit, autorit etj., në këtë material nuk është trajtuar përsëri. Struktura e të dhënave deri në nivelin e tretë (përmbledhës) është në përputhje me standardin ISO, ndërsa niveli i katërt (i detajuar) është i ndarë në bazë të analizës së proceseve informuese dhe evidencave të bibliotekave kombëtare, universitare dhe publike, të përfshira në sistemin COBISS.

NIVELI I PËRBASHKËT DHE LOKAL I TË DHËNAVE PËR GJENDJEN E KOLEKSIONEVE

Të dhënat për gjendjen e koleksioneve vendosen në bazën lokale të të dhënave (niveli lokal) në formë përmbledhëse ose në formën e detajuar për njësinë e veçantë fizike. Në bazë të të dhënave përmbledhëse të niveleve lokale, të dhënat në sistemin e katalogimit të përbashkët transferohen në mënyrë automatike në nivelin e përbashkët në bazën e të dhënave COBIB.

Për evidentimin e të dhënave për gjendjen e koleksioneve përdoren fushat 998, 997 dhe 996:

- 998 – të dhënat përmbledhëse për gjendjen e koleksioneve,
- 997 – të dhënat për gjendjen e koleksioneve të serialeve,
- 996 – të dhënat për gjendjen e koleksioneve të monografive.

Në strukturën e paraqitur ndodhen të dhënat (bazuar në nivelin) e klasifikuara sipas grupeve, kështu që me përfshirjen e niveleve shtesë të të dhënave rritet mundësia e përdorimit të funksioneve të veçanta si: *COBISS+*, koordinimi i pasurimit, huazimi i monografive, huazimi i serialeve dhe administrimi i evidencave të brendshme. Institucionet mund të përdorin të gjitha funksionet e lartëshënuara ose vetëm disa prej tyre, varësisht nga kapacitetet kompjuterike që kanë në dispozicion.

Struktura e paraqitur mundëson edhe unifikimin e disa listave të kodeve, të cilat nuk janë vetëm të rëndësisë lokale (në kuadër të institucionit).

Në fushën 998 vendosen të dhënat në formën përmbledhëse për institucionin e caktuar. Zakonisht ky është institucioni juaj, mirëpo të dhënat përmbledhëse për gjendjen e koleksioneve mund të vendosen edhe për institucionin tjetër, për nevojat e *COBISS+* dhe për koordinimin e pasurimit.

Në fushën 997 vendosen të dhënat për gjendjen e koleksioneve të serialeve vetëm për institucionin tuaj dhe për çdo vit veç e veç.

Në fushë 996 vendosen të dhënat për gjendjen e koleksioneve të monografive vetëm për institucionin tuaj, dhe atë vetëm të dhënat që kanë të bëjnë me njësinë e veçantë fizike.

MADHËSIA E TË DHËNAVE NË NIVELIN E PËRBASHKËT

Të dhënat për gjendjen e koleksioneve në nivelin e përbashkët vendosen në fushën 998 dhe kanë për qëllim dhënien e informacionit (*COBISS+*, koordinimi i pasurimit me seriale...) në sistemin COBISS.

Ato vendosen në këto nënfusha për:

monografi

- b** kodi i institucionit
- c** numri i kopjeve

seriale

- a** data e raportimit
- b** kodi i institucionit
- c** numri i kopjeve
- e** treguesi i pasurimit
- g** të dhënat e përgjithshme të koleksioneve (plotësia)
- k** viti i botimit
- n** shënime për gjendjen e koleksioneve
- v** mënyra e pasurimit
- 2** furnizuesi
- 3** çmimi (nga fatura)
- 4** financuesi

Nënfusha 998e shtohet në mënyrë automatike në bazë të të dhënave në nënfushën 998k.

Të dhënat e institucioneve të veçanta (kodet) transferohen në mënyrë automatike në nivelin e përbashkët, bazuar në të dhënat e vendosura në bazën lokale të të dhënave.

Tek monografitë, në bazë të të dhënave për njësinë(të) e veçantë(ta) fizike – polja(t) 996 formohen të dhënat përmbledhëse – fusha 998, të cilat regjistrohen në bazën lokale të të dhënave dhe në të njëjtën kohë në mënyrë automatike transferohen nga niveli lokal në atë të përbashkët. Nëse të dhënat për njësinë(të) e veçantë(ta) fizike nuk regjistrohen, të dhënat përmbledhëse vendosen drejtpërdrejt në fushën 998 në bazat lokale të të dhënave, prej nga në mënyrë automatike transferohen në nivelin e përbashkët.

Edhe tek serialet fusha 998 shtohet në mënyrë automatike, kur në regjistrim për herë të parë vendosni të dhënat e detajuar për koleksionet - fushën 997. Në fushën 998 në mënyrë automatike vendoset e dhëna në nënfushën 998b (kodi i institucionit) dhe në nënfushën 998c (numri i kopjeve). Më vonë të dhënat, sipas nevojës, mund të plotësohen ose ndryshohen në mënyrë manuale.

monografi	seriale
trasferimi në mënyrë automatike i kodit të institucionit dhe numrit të kopjeve	transferimi në mënyrë automatike i datës së raportimit, kodit të institucionit, numrit të kopjeve, treguesit të pasurimit, plotësisë, vitit të botimit, shënimit për gjendjen e koleksioneve, mënyrës së pasurimit, furnizuesit, çmimit (nga fatura) dhe financuesit
trasferimi në mënyrë automatike i kodit të institucioneve të tjera dhe numrave të kopjeve	transferimi në mënyrë automatike i datës së raportimit, i kodeve të institucioneve, numrit të kopjeve, treguesit të pasurimit, plotësisë, vitit të botimit, shënimit për gjendjen e koleksioneve, mënyrës së pasurimit, furnizuesit, çmimit (nga fatura) dhe financuesit

Përshkrimi bibliografik +

998 □□ **b50300 c0**998 □□ **b40017 c0**998 □□ **b40034 c0**998 □□ **b70001 c0**998 □□ **b80002 c0**

Përshkrimi bibliografik +

998 □1 **a19920228 b40001 c0 gc1 k1990/1991 va 2ebSCO 3EUR 199 4Fmk/P100**998 □1 **a19910208 b50300 c0 gc2 k1950/1951-1960/1961 gc1 k1961/1962 gc2 k1964/1965-1987/1988 k1989/1990- va 2swets 3 EUR 202 4F50300\P100**998 □1 **a19900502 b40013 c0 gc9 k1950/1951- va 2mk 3 EUR 200 4Fmzt\P100**998 □1 **a19920503 b50001 c0 gc2 k1950/1951-1990/1991 va 2mk 3 EUR 205,50 4F50001\P40 4Fmk\P60**998 □1 **a19900201 b60001 c0 gc2 k1950/1951- va 2mk 3 EUR 220 4Fmzt\P100**

Për monografitë në nivelin e përbashkët transferohet vetëm nënfusha 998b dhe 998c, ndërsa për seriale transferohen edhe nënfushat 998aegkmv234. Nga nënfusha 998g transferohet vetëm elementi *c* – *plotësia*.

Nënfusha 998e shtohet në mënyrë automatike në bazë të të dhënave në nënfushën 998k dhe përmban shenjën që tregon se seriali është porositur në vitin aktual. Nënfusha përdoret kryesisht për kërkim. Në nivelin e detajuar (997 dhe 996) vendoset shenja e nënvendndodhjes, në të cilën materiali është rivendosur dhe data e rivendosjes.

MADHËSIA E TË DHËNAVE NË NIVELIN LOKAL

Të dhënat për gjendjen e koleksioneve vendosen në bazat lokale të të dhënave të institucioneve të veçanta. Në bazë të këtyre të dhënave në mënyrë automatike transferohen dhe mblidhen të dhënat në nivelin e përbashkët.

Vendosja e të dhënave në bazat lokale mund të bëhet në disa mënyra, varësisht nga funksionet, të cilat dëshirojnë t'i automatizoj institucioni.

Vendosja e të dhënave mund të bëhet në tri nivele:

- 998 – Të dhënat përmbledhëse për gjendjen e koleksioneve,
- 997 – Të dhënat për gjendjen e koleksioneve të serialeve,
- 996 – Të dhënat për gjendjen e koleksioneve të monografive.

Funksioni i të dhënave për gjendjen e koleksioneve në fushën 998 është vetëm informues (*COBISS+*, koordinimi i pasurimit...), ndërsa për automatizimin e funksioneve lokale duhet që të dhënat për njësitë e veçanta fizike apo të dhënat për vitet e veçanta të vendosen në fushën 996 apo 997.